

APSTIPRINĀTS
ar Balvu novada Domes
2017. gada 9. novembra
lēmumu (sēdes prot. Nr.15,49.§)

BALVU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2018. - 2024.GADAM

ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

PROJEKTA REDAKCIJA

PASŪTĪTĀJS: BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

IZPILDĪTĀJS: PIEGĀDĀTĀJU APVIENĪBA SIA "KONSPORTS" UN SIA „REGIONĀLIE PROJEKTI”

SATURS

1	Attīstības programmas īstenošana	3
2	Attīstības programmas īstenošanas uzraudzība un aktualizācija	4
2.1	Uzraudzības sistēmas uzdevumi	4
2.2	Uzraudzības rādītāji	4
3	Uzraudzības process	5

1 ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA

Lai veiksmīgi īstenotu Balvu novada Attīstības programmu, jāievēro šādi priekšnoteikumi:

- noteikts atbildīgais par Attīstības programmas ieviešanu;
- organizēti tiek veikta Attīstības programmas realizācija;
- Attīstības programmas īstenošana tiek sasaistīta ar Balvu novada pašvaldības ikgadējo budžetu.

Attīstības programmas īstenošanu politiskā līmenī nodrošina Balvu novada dome un domes komitejas.

Balvu novada domes Finanšu un attīstības nodaļa vada un koordinē Attīstības programmas uzraudzības procesu - regulāru, sistemātisku resursu, rīcību un rezultātu pārbaudi. Uzraudzības procesā iesaistās visas Rīcības plānā norādītās par plānoto darbību īstenošanu atbildīgās pašvaldības struktūrvienības vai institūcijas.

Attīstības plānošanas procesa svarīgs elements ir uzraudzības sistēmas izveide, ar kuras palīdzību ir iespējams izmērīt teritorijas attīstību, attīstības programmas īstenošanas rezultātus un tiešos iznākus, kā arī novērtēt šo rezultātu radīto ietekmi ilgākā laika posmā.

2 ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA UN AKTUALIZĀCIJA

2.1 Uzraudzības sistēmas uzdevumi

- nodrošināt pašvaldības attīstības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas pašvaldības situācijā kopumā un pa jomām (nozarēm);
- identificēt, vai Attīstības programmas rādītāju sasniegšana norit kā plānots;
- parādīt pašvaldības darbības progresu un sasniegumus;
- nodrošināt ar informāciju par Attīstības programmas īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, vietējos politikus un citas ieinteresētās puses;
- identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar pašvaldības attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
- pamatot Attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
- sekmēt pašvaldības struktūrvienību, valsts institūciju, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību pašvaldības attīstības jautājumos.

2.2 Uzraudzības rādītāji

Lai iegūtu salīdzināmus datus pašvaldības attīstības novērtēšanai, tiek izmantoti uzraudzības rādītāji:

- 1) **teritorijas attīstības rādītāji** (skatīt Tabula 1-1.) – nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji (piemēram, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas; bezdarba līmenis; teritorijas attīstības indekss u.c.);
- 2) **darbības rezultātu rādītāji** (skatīt Tabula 1-2.) – veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte Attīstības programmas īstenošanā (piemēram, apgaismoto ielu īpatsvars (%); skolēnu skaits; sporta pasākumu skaits u.c.);
- 3) **politikas rezultātu rādītāji** (skatīt Tabula 1-3.) – veikto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju, un saskaņā ar kuriem tiek novērtēta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte Attīstības programmas īstenošanā (piemēram, apmierinātība ar vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti; kanalizācijas un ūdensapgādes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes novērtējums apdzīvotajās vietās u.c.).

3 UZRAUDZĪBAS PROCESS

KATRU GADU vienlaicīgi ar Balvu novada pašvaldības publiskā pārskata izstrādi tiek veikts Attīstības programmas uzraudzības process:

- tiek apkopoti dati par īstenotajām rīcībām (plānotās darbības), saskaņā ar Rīcības plānu un īstenotajiem projektiem, saskaņā ar Investīciju plānu;
- tiek apkopoti teritorijas attīstības rādītāju dati;
- tiek apkopoti dati par darbību rezultatīvajiem rādītājiem.

Tiek izstrādāts **IKGADĒJAIS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS** par Attīstības programmas ieviešanu (norādītas veiktās darbības uzdevumu izpildes sasniegšanai, ietverts attīstības rādītāju un darbības rezultātu rādītāju apkopojums). Ikgadējo attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojumu izstrādā vienlaicīgi ar pašvaldības gada publisko pārskatu, vai pat gada publiskā pārskata izstrādes ietvaros.

Ikgadējā uzraudzības ziņojumā jāietver šāda Attīstības programmas ieviešanas analīze:

- veiktās darbības uzdevumu sasniegšanas virziens;
- noteikto darbības rezultātu rādītāju izpildes tendence;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums;
- secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

REIZI 3 GADOS, t.i., 2021.gadā un 2024.gadā, papildus katru gadu veicamajām darbībām uzraudzības procesa ietvaros tiek veikts Attīstības programmas uzraudzības process, kurā:

- veikta novada iedzīvotāju aptauja;
- apkopoti iegūtie politikas rezultātu rādītāji;
- iekļauta informācija par atbilstību Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (IAS) izvirzītajiem mērķiem.

Par iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas anketas pamatu var izmantot novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē izmantoto anketas paraugu, kurā iedzīvotāji vērtē pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī vispārējās attīstības tendences un būtiskākās problēmas (ieteikumi).

Izstrādājot **3 GADU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMU** par Attīstības programmas ieviešanu, tiek veikta padziļināta analīze par Attīstības programmas noteiktajiem rādītājiem, ietverot arī politikas rezultātu rādītājus.

Trīs gadu uzraudzības ziņojumā jāietver šāda detalizēta Attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virziens;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums;
- izvērtējums par atbilstību Balvu novada IAS izvirzītajiem mērķiem;
- secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

PRIEKŠLIKUMS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMA STRUKTŪRAI

Uzraudzības ziņojumu veido trīs daļas: ievads, ieviešanas izvērtējums, secinājumi un priekšlikumi.

ievads:	• Uzraudzības ziņojuma sagatavošanas mērķis;• laika periods, par kādu Uzraudzības ziņojums sagatavots;• Uzraudzības ziņojuma struktūra un sagatavošanā iesaistītie.
ieviešanas izvērtējums	• ieviešanas process un sadarbība ar sociālajiem partneriem;• izvērtējums par izvirzīto vidēja termiņa prioritāšu, rīcības virzienu un uzdevumu sasniegšanu;

- rezultatīvo rādītāju izvērtējums un ietekme uz novada attīstību;
- Investīciju plāna izvērtējums, kas ietver pārskatu par finanšu izlietojumu un prognozes sasaistē ar pašvaldības budžetu;
- Rīcības plāna un Investīciju plāna īstenošanas izvērtējums, kas ietver, kā šo plānu īstenošana tiek tuvināta novada ilgtermiņu mērķu sasniegšanai.

Secinājumi un priekšlikumi

- galvenās problēmas un iespējas novada turpmākai attīstībai;
- secinājumi par nepieciešamo problēmu risināšanu vai padziļinātu izpēti;
- rekomendācijas Attīstības programmas grozījumiem un/vai aktualizācijai;
- priekšlikumi Attīstības programmas aktualizēšanai.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS AKTUALIZĀCIJA

Attīstības programmas darbības termiņš ir uz 7 gadiem, ir jāparedz tās regulāra aktualizācija. Par Attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību lemj, pamatojoties uz uzraudzības ziņojumiem un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu.

Rīcības plānu un investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā, ievērojot pašvaldības budžetu kārtējam gadam. Aktualizēto rīcības un investīciju plānu apstiprina ar pašvaldības domes lēmumu un ievieto Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS).

Tabula 1-1. Teritorijas attīstības rādītāji

Nr.p.k.	Rādītājs	2016.gads	2017.gads	Vēlamā tendence (uz 2024.gadu)	Avots
1.	Pastāvīgo iedzīvotāju skaits	13 894	13 478	Nesamazināties zem 13,0 tūkst. iedz.	PMLP
2.	Demogrāfiskās slodzes līmenis	616	597	↓	CSP
3.	Bezdarba līmenis (%)	13,5 (31.12.2016.)	12,8 (31.04.2017.)	↓	NVA
4.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) apmērs uz vienu (1) iedzīvotāju (EUR)	354,42	377,93	↑	Valsts kase
5.	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (vienības)	-0,819 (95.vieta)	n.d.	Nepasliktināties	VRAA
6.	Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos novados uz 1000 iedz. (vienība)	n.d. 85 (2015.g.)	n.d.	Nesamazināties	CSP
7.	Ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos novados (vienība)	n.d. 1148 (2015.g.)	n.d.	Nesamazināties	CSP

Tabula 1-2. Darbības rezultātu rādītāji

Nr.p. k.	Rādītājs	Datu avots	Bāzes gads 2016.g.	2017.g.	Tendence salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (↑↓→)	Plānotais attīstības virziens uz 2024.gadu
DEMOGRĀFIJA						
1.	Pastāvīgo iedzīvotāju skaits	PMLP	13 894 (01.01.2016.)	13 478 (01.01.2017.)		samazinās % minimāli, rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
2.	Iedzīvotāju skaits novada teritoriālās vienībās:	PMLP	01.01.2016.	01.01.2017.		
2.1.	Balvu pilsēta		7 109	6 915		
2.2.	Balvu pagasts		726	695		
2.3.	Bērzkalnes pagasts		498	490		
2.4.	Bērzpils pagasts		788	766		
2.5.	Briežuciema pagasts		546	538		
2.6.	Krišjāņu pagasts		387	380		
2.7.	Kubulu pagasts		1386	1339		
2.8.	Lazdulejas pagasts		303	282		
2.9.	Tilžas pagasts		1017	980		
2.10.	Vectilžas pagasts		444	441		
2.11.	Vīksnas pagasts		690	652		
3.	Demogrāfiskās slodzes līmenis	CSP	616			samazinās
4.	Iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam	PMLP	1777			rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
5.	Iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā	PMLP	8770			rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
6.	Iedzīvotāju skaits pēc darbaspējas vecuma	PMLP	2931			rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
7.	Dabiskais pieaugums	CSP	-119			rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
8.	Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	CSP	-227			samazinās

IZGLĪTĪBA						
9.	Izglītojamo skaits PII (<i>šeit nav ieskaitītas grupas</i>)	pašvaldība	484	483		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
10.	Izglītojamo skaits novada vispārizglītojošās izglītības iestādēs	pašvaldība	1368	1363		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
11.	Izglītojamo skaits Tilžas internātpamatskolā	pašvaldība	91	80		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
12.	Interesešu izglītības programmu skaits	pašvaldība	99	n.d.		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
13.	Interesešu izglītības programmu apmeklētāju skaits	pašvaldība	1441	n.d.		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
14.	Profesionālās ievirzes izglītības programmu skaits	pašvaldība	20	20		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
15.	Izglītojamo skaits profesionālās ievirzes izglītības iestādēs (<i>Mūzikas, mākslas, sporta skola</i>)	pašvaldība	743	776		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
16.	Nodrošināta iespēja apgūt speciālās izglītības programmas pašvaldības izglītības iestādēs (bērnu/skolēnu skaits)	pašvaldība	99	114		rādītājs saglabājas tuvu bāzes gada rādītājam
UZŅĒMĒJDARBĪBA						
17.	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	CSP	1148 (par 2015.gadu)			pieaug
18.	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz vienu iedzīvotāju (EUR)	PMLP	354,42			vairāk kā 15% pieaugums
19.	Bezdarbnieku skaits	NVA	1058			samazinās
20.	Reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits	NVA	582			samazinās
21.	Bezdarba līmenis (%)	NVA	13,5 (31.12.2016.)			zem 10%
22.	Apmeklētāju skaits Balvu novadā	TIC	24,8 tūkst. cilv.			pieaug (vismaz 28,0 tūkst. cilv.)

23.	Lauksaimniecības un amatniecības sasaiste ar tūrismu	TIC	28 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem			vismaz 20 pakalpojumu piedāvātāji
KULTŪRA						
24.	Kultūras pasākumu skaits / to apmeklētāju skaits	pašvaldība	335/38027			saglabāt esošā līmenī
25.	Amatiermākslas kolektīvos un pulciņos iesaistījušos skaits	pašvaldība	1159			
26.	Bibliotēku lietotāju skaits	pašvaldība	4005			
27.	Bibliotēku apmeklēju skaits	pašvaldība	79261			stabils
PĀRVALDE						
28.	Sadarbības projektu skaits	pašvaldība	-			pieaug
29.	Domes deputātu, vadības, pašvaldības administrācijas un sabiedrības kopīgu pasākumu skaits	pašvaldība	3			pieaug
VESELĪBAS APRŪPE UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI						
30.	Ārstu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	SPKC	1.13			stabils
31.	Ģimenes ārstu skaits	SPKC	11			stabils
32.	Sociālās palīdzības pabalstus saņēmušo skaits, ko finansē pašvaldība	pašvaldība	2304			samazinās
33.	Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits, ko finansē pašvaldība	pašvaldība	2044			stabils
34.	Nevalstiskā sektora līdzdarbība sociālo pakalpojumu sniegšanā (skaits)	pašvaldība	1			pieaug
SPORTS UN AKTĪVĀ ATPŪTA						
35.	Sporta pasākumu skaits	pašvaldība	58			stabils
36.	Balvu novada sporta organizāciju skaits (NVO)	pašvaldība NVO	2			pieaug
INFRASTRUKTŪRA						
37.	Energoefektivitāte pašvaldības iestāžu ēkās	Pašvaldība	46,7% ēku			60% ēku

38.	Sakārtoto ceļu un ielu skaits	Pašvaldība	Pārbūvēts 0,3 km posms ar melno segumu Sporta ielā, Balvos; pārbūvēts 0,6 km ceļa posms ar melno segumu Bērzpilī			pieaug sakārtoto ielu un ceļu skaits un kvalitāte
39.	Gājēju, velobraucēju ceļi (km)	pašvaldība	2,2 (veloceļš)			pieaug
40.	Pieslēgumu skaits centralizētai ūdensvada sistēmai	pašvaldība	925			pieaug
41.	Pieslēgumu skaits centralizētai kanalizācijas sistēmai	pašvaldība	747			pieaug
42.	Dalīto atkritumu šķirošanas konteineri (skaits)	pašvaldība	36			saglabāt, nesamazināt
VIDE						
43.	Neizmantotās lauksaimniecības zemes	Latvijas lauku saimniecības uzskaites tīkls	7752 ha jeb 19,1%			samazinās

Tabula 1-3. Politikas rezultātu rādītāji

Nr. p.k.	Rādītājs	Pozitīvā vērtējuma rādītājs 2017.g. ¹	Pozitīvā vērtējuma rādītājs 2021.g.	Tendence salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu	Plānotais attīstības virziens uz 2024.gadu
IZGLĪTĪBA					
1.	Pašvaldības pirmskolas izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	71,2% ² 68,5% ³			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
2.	Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	72,5% 65,1%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
3.	Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	41,0% 36,9%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
4.	Mūžizglītības aktivitātes pieejamība un kvalitāte	38,3% 36,9%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
5.	Jauniešu (15-25 gadi) brīvā laika pavadīšanas iespējas pieejamība un kvalitāte	33,6% 37,6%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
VESELĪBAS APRŪPE UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI					
6.	Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	61,8% 64,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
7.	Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	49,0% 56,3%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
KULTŪRA					
8.	Kultūras un izklaides pasākumu pieejamība un kvalitāte	73,2% 74,5%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
SPORTS					
9.	Sporta pasākumu pieejamība un kvalitāte	60,4% 61,8%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās

¹ Procentuālais novērtējums aprēķināts, ņemot vērā pozitīvo atbilžu (vērtējums „ļoti apmierina” un „apmierina”) skaitu attiecībā pret respondentu skaitu, kuri snieguši pieejamības un kvalitātes novērtējumu. Tādēļ 100% rādītāja summa ne vienmēr atbilst 149 aptaujas dalībnieku kopskaitam, jo ne visi aptaujas dalībnieki novērtējuši visus pakalpojumus un jomas pozitīvi vai nav viedokļa/neizmato.

² Pozitīvā novērtējuma rādītājs par pakalpojuma pieejamību

³ Pozitīvā novērtējuma rādītājs par pakalpojuma kvalitāti

PĀRVALDE					
10.	Pašvaldības administrācijas darbības kvalitāte	58,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
11.	Pagastu pārvalžu darbības kvalitāte	50,3%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
DROŠĪBA					
12.	Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas kvalitāte	70,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI, MOBILITĀTE, INFRASTRUKTŪRA					
13.	Centralizētās ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	58,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
		58,4%			
14.	Centralizētās kanalizācijas pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	55,7%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
		55,7%			
15.	Centralizētās siltumapgādes pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	39,6%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
		42,0%			
16.	Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	62,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
		69,1%			
17.	Sabiedriskā transporta pieejamība un kvalitāte	43,6%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
		49,7%			
18.	Ielu/ceļu, gājēju ietves, velo ceļi, gājēju pāreju stāvoklis u.tml.	59,1%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
19.	Ielu apgaismojuma kvalitāte	66,4%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
20.	Interneta pārklājuma nodrošinājuma kvalitāte	82,6%			pozitīvā vērtējuma % saglabājas
21.	Interneta pakalpojuma pieejamība	86,6%			pozitīvā vērtējuma % saglabājas
EKONOMIKA					
22.	Uzņēmējdarbības vides (infrastruktūra, teritorijas, ēkas) pieejamība	31,6%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās
23.	Nodarbinātības iespējas Balvu novadā	19,5%			pozitīvā vērtējuma % paaugstinās